

у свідомості, запускаючи нескінченну низку ланцюгових реакцій, залучаючи звуки та образи, аналогії та спогади, смисли та звуки, і все це зливається в рух, що охоплює досвід та пам'ять, уяву та несвідоме.

«Розказана» історія оживає, здатна сколихнути в дітях їхні переживання, емоції, ідеї, які тільки формуються. Казку, байку чи оповідку завжди слухають з особливою увагою, адже це справжні клаптики життя. Бо життя — це завжди історія, «моя» особиста історія.

ОСТАННІЙ ГІСТЬ

У раю організували найбільшу вечерю всіх часів і народів. Кожен святий мав своє місце, позначене золотом биркою.

Усі були присутні на урочистому відкритті «Нового Неба і Нової Землі».

Це був момент, якого чекали віками.

Аромати, що линули з ангельських кухонь, були надзвичайно апетитними й спокусливими. Навіть святі пустельники, вдаючи, що нічого не відчують, з нетерпінням чекали початку трапези.

Але Ісус, який сидів на чолі столу, не подавав жодного знаку приступати до частування. Всі чекали в цілковитій тиші.

Чого чекав Ісус? Чому нічого не починалося?

Великі золоті двері, які, здавалося, були замкнені назавжди, відчинилися, і крізь них непевними кроками увійшов чоловік із дивним і сумним обличчям.

Лице Ісуса засяяло, він розпростер руки й побіг обіймати чоловіка, вигукуючи:

«Юдо, друже мій, ми чекали тільки на тебе!».

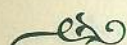
ЧОРНИЙ ЦАР

Три царі-мудреці прийшли з різних кінців світу. Двоє були білими, третій — чорний. Вони йшли за зіркою, яка вела їх із високого неба, але однієї ночі втратили її з поля зору. Даремно вдивлялися в небо: сяюча зірка, яка супроводжувала їх щонаочі, цього разу зникла.

Два білі царі, видатні мислителі та математики з Месопотамії, одразу ж почали паличками на піску малювати лінії та кола, вираховувати небесні траєкторії, занурилися в обчислення та рівняння, намагаючись визначити точний кут на небозводі, де мала бути зірка. Чорного царя не кликали до свого гурту, бо, на їхню думку, він нічого не тямив у справжній науці. Чорний цар скористався несподіваною зупинкою. Верблюди були стомлені й спрагли. «Треба подбати про бідних тварин», — подумав він. Одразу ж узяв відро й пішов набрати води у джерелі неподалік села. Повернувшись, подав відро першому верблюду. Тримаючи ємність під мордою тварини, він раптом побачив у воді віддзеркалення зірки. Вона тихо танцювала у життєдайній рідині, яку жадібно пив верблюд. Так три мудреці знову знайшли свій дороговказ до Вифлеєму.

Отці пустелі розповідають історію старця, який постив упродовж сімдесяти тижнів, а харчувався лише раз на тиждень. Він хотів почути від Бога відповідь щодо одного уривка зі Святого Письма, але Бог уперто мовчав. Тоді старець мовив сам до себе: «Стільки зусиль і часу, а все намарно. Підумай спробуй поради в брата». Щойно він підійшов до дверей, щоб їх відчинити, як перед ним з'явився ангел Господній і промовив: «Сімдесят тижнів посту не змогли наблизити тебе до Бога, але коли ти впокорився настільки, що пішов просити поради в брата твого, я був посланий до тебе, щоб пояснити значення уривка зі Святого Письма». Він розкрив старцеві справжній зміст прочитаного, а тоді відійшов від нього.

СІМ ДНІВ, ЩОБ ЗНАЙТИ ДРУГА

Цього року Тобіас дуже щасливий. Він йде до школи для старших дітей, і все довкола його вражає: коридор, підвір'я, класні кімнати. Учні теж видаються старшими. Тут є дев'ятикласники, десятикласники, одинадцятикласники й навіть дванадцятикласники!

Першого дня Тобіас сидить на лавці, спостерігаючи за товаришами у дворі. Усі вони знають один одного. Всі вдягнені однаково — в барвисті футболки та джинси. Вони весело ганяють червоно-білий м'яч. Щоразу, коли хтось влучає по ньому, серце Тобіаса завмирає. Він би дуже хотів пограти, але команди вже сформовані.

— Це нормально, — заспокоює його мама вечорами. — Ми щойно переїхали в цей квартал. Вони всі знають один одного з дитячого садка. Все налагодиться. Підійди до них сам, ти ж уже великий хлопчик!

На другий день Тобіас встає з лавки й ходить по двору. Діти грають у якусь дивну гру в колі. Тобіас не знає правил — вона здається йому дуже складною. Раптом хтось із класу вигукує: «Вчитель у трусах!».

Це зовсім не смішно, але Тобіас сміється голосніше за інших. Однак ніхто не просить його пограти з ними.

Увечері мати запитує його, чи подружився він з кимось. Тобіас зненацька спалахнув і кілька разів стукнув кулаком по столу:

— Ні! У мене немає друзів!

Мама засмутилася.

На третій день Тобіас набирається хоробрости.

У дворі він наближається до гурту дітей. Серед них виділяється один хлопчик, Коррадо, схожий на ватажка.

Коррадо дивиться на нього:

— Чого тобі?

— Можна з вами погратися?

— Ти знаєш, як грати в «Злови kota»?

— Ні, — бурмоче Тобіас.

— Тоді ти не можеш грати. — І Коррадо відвертається.

На четвертий день, коли лунає дзвінок, школярі починають бігати й кричати від радості.

Для них звук дзвоника приємний. Він знаменує початок забав.

Однак для Тобіаса це неприємний, жакливий і нестерпний звук.

Він відчуває клубок у горлі, йому хочеться сховатися під столом. Удома він знає, як розважитися. Він єдина дитина в сім'ї і має безліч електронних ігор.

Але тут, на шкільному подвір'ї, все зовсім інакше. Він чувається мумією.

Здається, навіть стіни глузують з нього, а дерева загрозливо простягають свої гілки.

На його очах бринять сльози. Ніколи в житті він не почувався таким нещасним.

Увечері мама, як зазвичай, розпитує його. Він не відповідає. Почувається пригніченим, як після поганої оцінки.

На п'ятий день він дійсно відчуває біль, мовби в нього болить живіт. Учитель запитує його:

— Тобіасе, тобі весело на перерві?

Тобіас заперечливо хитає головою.

— Я бачу це у твоїх очах. Ти мав сказати мені одразу. Важко бути новеньким у класі, еге ж? Усі знають один одного, і їм складно підійти до тебе.

Поки вчитель говорить, біль у животі Тобіаса поступово вщухає, немов за помахом чарівної палички. Учитель міцно стискає руки дитини:

— Щоб завести друзів, потрібен час. Я не можу привести тебе до них, бо вони будуть почуватися зобов'язаними товаришувати з тобою. Це було б недобре ні

для тебе, ні для них. Ти можеш запропонувати якісь ігри, розповісти смішну історію, запросити до спільної справи. Для початку допоможи мені розкласти зошити з домашнім завданням по партах.

Тобіас залишається з учителем і виходить на перерву трохи пізніше, ніж зазвичай. Раптом до нього підбігає маленька дівчинка з каштановими косичками, Карлотта.

— Де ти був, Тобіасе? Ти захворів?

Тобіас заляк од подиву. Це вперше хтось звертається до нього на ім'я. Значить, вони його знають!?

— Я допомагав учителю роздавати зошити.

— Ти комікси любиш? — запитує Карлотта.

— Так! — відповів Тобіас.

— Завтра я принесу ті, які в мене є, добре?

Зненацька усе навколо стає надзвичайно барвистим і прекрасним. Дерева привітно махають гілками. Тобіас чувається дуже добре. Завтра він нарешті стане одним із них.

ГЛЕЧИК

У великому королівстві Бурунді, у самому серці Африки, жила велика родина Мокамбі. Пан і пані Мокамбі, хоча й були багаті та шановані, дітей не мали. Уявіть собі невимовну радість, коли пані Мокамбі зрозуміла, що очікує дитину. Навіть старенькі дідуся й бабусі танцювали від щастя.

Однак день народження дитини став днем смутку — усі були приголомшені. Річ у тім, що в пані Мокамбі замість дитини народився глечик. Ви правильно зрозуміли: звичайнісінький глечик — один із тих теракотових посудин, які мають форму маленької жінки й які корисні тим, що в них довго не псується вода. Що

за магія чи прокляття? Може, провісник майбутніх нещасть?

Усі вирішили тікати: батько, мати, дідусі, бабусі, навіть коти й кури. Вони покинули дім, залишивши все-редині небажане чудовисько, але бідолашний глечик поплентався за ними, кричачи:

«Тату, мамо, чекайте, це ж я, ваша донька-глечик».

Та що розпачливіше глечик кричав, то швидше від нього втікали. Врешті він упав і заплакав. Вітер змилосердився над ним: зворушений, підхопив глечика і на своїх крилах поніс його до серця лісу, на м'який килим з трави й листя. Родина Мокамбі зітхнула з полегшенням, що позбулася дивного створіння. Вони дісталися до сусідньої країни і попросили притулку в тамтешнього короля. Через кілька років молодий принц, королівський син, їхав верхи тим лісом. Побачивши гарну галявину, він зліз із коня і ліг подрімати у густій траві. Раптом його погляд зупинився на глечику, покинутому в хащах. «Який же гарний», — подумав королевич. Він підняв глечик і взяв до свого палацу, прикрашеного слоновою кісткою та діамантами, й поставив у бальній залі як прикрасу.

Варто сказати, що королівський палац, попри свою пишність, потерпав від безладу й бруду — частково через лінощі слуг, а можливо, й тому, що там не було королеви. Однак з появою глечика все дивовижним чином змінилося.

Слуги, прокидаючись вранці, бачили, що повсюди вже заметено, чисто й прибрано. Вони не могли зрозуміти, як таке можливо, проте були надзвичайно раді й цілими днями байдикували, граючи в карти. А принц, який невдовзі став королем, коли сів на почищений до блиску трон, дуже зацікавився цією таємницею. Якось уночі, замість того щоб спати, він нечутно ходив

палацом і побачив, що рівно опівночі з глечика вийшла молода вродлива дівчина й чимдуж заходилася витирати пил і наводити лад. Юний король, здивований і зачарований, одразу закохався в красиву й працьовиту дівчину. Він узяв її за руку і сказав: «Виходь зі світу мертвих і повертайся до світу живих», а згодом посадив її на трон поруч із собою й оголосив своєю нареченою.

На честь майбутньої королеви влаштували пишний бенкет, небачений у тих краях. Вклонитися новій володарці мали всі піддані королівства Бурунді. Прийшла і родина Мокамбі. Коли королева побачила, що вони йдуть, то метнулася і сховалася в глечик, а тоді закричала: «Тату, мамо, чекайте, це ж я, ваша донька-глечик».

Мокамбі сторопіли, але тут королева вийшла з глечика й міцно обняла їх. Пан та пані Мокамбі ще більше розгубилися, бо збагнули, що в одну мить знову отримали свою доньку та ще й породичалися із самим королем. Тоді молода правителька, з серйозним виразом обличчя, додала: «Ніколи не відмовляйтеся від своїх дітей, які б вони не були, ставтеся до них нарівні з іншими людьми. Бо те, що здається глечиком, насправді може виявитися королевою».

У скількох непоказних оболонках ховаються королеви!

СКЛООЧИСНИКИ

Був дощовий день. Жінка їхала однією з головних вулиць міста повільно й обережно, оскільки дорога була мокрою і слизькою. Раптом син, що сидів поруч, сказав: «Знаєш, мамо, про що я думаю?». Жінці стало цікаво, яка ж гадка могла зринуть в голівці семирічного хлопчика, і вона запитала: «Що ж ти надумав?». «Дощ, — почав пояснювати хлопчик, — це як гріх,